

KD:N MAAHANMUUTTOPOLIITTINEN OHJELMA

1. JOHDANTO – INHIMILLISTÄ MUTTA HALLITTUA MAAHANMUUTTOPOLITIikkaa

Maailman muuttoliikkeet kasvavat. Konfliktit, köyhyys ja ilmastonmuutos pakottavat miljoonia liikkeelle, kun taas globalisaatio ja osaajapula houkuttelevat vapaaehtoisia muuttajia. Suomikin tarvitsee pitkällä aikavälillä lisää työvoimaa. Maahanmuuton on kuitenkin oltava hallittua ja vastuullista, jotta se tukee yhteiskunnan kestävää kehitystä eikä aiheuta hallitsemattomia seurauksia.

Kristillisdemokraattien maahanmuuttopoliittinen linja perustuu ihmisarvon kunnioittamiseen: jokaisella on luovuttamaton ja yhtäläinen ihmisarvo taustasta riippumatta. Rasismille ei ole sijaa, mutta maahanmuutosta on voitava keskustella avoimesti, rakentavasti ja kriittisestikin ilman leimaamista. Tarvitaan selkeät säännöt ja johdonmukaista politiikkaa, joka auttaa apua tarvitsevia ja turvaa yhteiskunnan vakauden. Hallitsematon maahantulo on estettävä, sillä viime vuodet ovat osoittaneet, että maahanmuuttoa voidaan käyttää myös poiittisena aseena. Hyvän maahanmuuttopoliitiikan ydin on onnistunut kotoutuminen. Se edellyttää maahanmuuttajilta sitoutumista suomalaisiin arvoihin ja lakeihin sekä halua osallistua yhteiskuntaan. Vastavuoroisesti yhteiskunnan on tarjottava väylät kielen oppimiseen, työllistymiseen ja osallisuuteen. Yhteys tavallisiin suomalaisiin ja paikallisiin yhteisöihin tekee kotoutumisesta toimivaa.

Viranomaisille on turvattava riittävät resurssit ja varmistettava hyvä poikkihallinnollinen yhteistyö. Vira omaistyön ohella kolmannella sektorilla, järjestöillä ja seurakunnilla, on tärkeä rooli. On pystyttävä tehokkaasti puuttuttamaan myös maahanmuuttoon liittyviin lieveilmiöihin, kuten syrjäytymiseen ja rikollisuuteen. Erityisen akuutti ongelma on nuorten jengiytyminen ja siihen liittyvät rikokset, joissa moni osallinen on maahanmuuttajataustainen. Näihin ilmiöihin on vastattava määrätietoisesti ennaltaehkäisyllä, varhaisella puuttumisella ja tiiviillä yhteistyöllä viranomaisten, koulujen ja perheiden kesken.

Suomen kulttuuri pohjautuu kristilliseen ja eurooppalaiseen perintöön. Tätä on vaalittava kasvatuksessa, sillä omien juurien tunteminen luo pohjan avoimelle kohtaamiselle. Meidän ei tule häivyttää tai hävetä omaa kulttuuriamme ja siihen kuuluvaa kristillistä perintöä, vaan sitä tulee arvostaa ja rohkeasti vaalia osana yhteiskunnan identiteettiä. Vahva oma kulttuurinen perusta mahdollistaa aidon ja kunnioittavan kohtaamisen.

Ohjelman keskeiset tavoitteet:

- Hallittu maahanmuutto, joka turvaa yhteiskunnan vakauden ja estää maahantulon välineellistämisen.
- Tehokas ja aktiivinen kotoutuminen, jotta jokainen maahanmuuttaja voi osallistua täysipainoisesti suomalaiseen yhteiskuntaan. Työllistyminen on keskeinen tavoite.
- Ulkomaisten asiantuntijoiden vetovoiman lisääminen osaamisen ja kilpailukyvyyn parantamiseksi.
- Apu kaikkein heikoimmassa asemassa oleville, erityisesti kiintiöpakolaisille ja vainoa pakeneville.
- Lieveilmiöihin puuttuminen, jotta ihmiskauppa, rikollisuus ja radikalisoituminen eivät uhkaa turvallisuutta.
- Tehokas yhteistyö EU-tasolla, jotta rajavalvonta, turvapaikkamenettelyt ja ihmiskaupan torjunta toimivat yhtenäisesti ja apu kohdistuu sitä eniten tarvitseville.

2. MAAHANMUUTTOA ERI PERUSTEILLA

2.1 Muuttoliike ja väestönkehitys

Maahanmuutto on yksi merkittävimmistä yhteiskunnallisista muutoksista viime vuosikymmeninä. Suomi oli pitkään lähtömaa, mutta 1990-luvulta lähtien olemme muuttuneet vastaanottavaksi maaksi. Vuoden 2024 lopussa Suomessa asui yli 600 000 ulkomaalaistaustaista henkilöä, ja kasvu jatkuu erityisesti suurissa kaupungeissa. Suurimmat kieliryhmät ovat venäjä, viro ja arabia.

Vuoden 2015 pakolaiskriisi osoitti, että nopeat ja laajat muuttoliikkeet ovat mahdollisia myös jatkossa. Globalisaatio ja EU:n vapaa liikkuvuus helpottavat liikkumista, kun taas pitkittyneet kriisit synnyttävät massiivisia ihmisvirtoja. Hallittu maahanmuutto edellyttää kokonaisvaltaista politiikkaa: kriisialueiden vakauttamista, uusien kriisien ehkäisyä ja kehitysyhteistyötä, erityisesti koulutuksen, maatalouden ja paikallisen yrittäjyyden tukemista sekä tyttöjen ja naisten aseman vahvistamisen kautta.

Suomen väestönkehityksen suurin haaste on alhainen syntyvyys. Väestönkasvu perustuu nykyisin pitkälti maahanmuuttoon ja eliniän pitenemiseen, sillä syntyvyys on laskenut jo pitkään. Suomalaiset toivovat keskimäärin kahta lasta, mutta toiveet eivät toteudu. Huoltosuhteen parantaminen edellyttääkin vahvaa perhepolitiikkaa perheystävällisyyden lisäämiseksi. KD:n ehdotukset perhepoliittisista toimista löytyvät KD:n perhepoliittisesta ohjelmasta ([linkki](#)).

Vastaavasti työllistyminen on ratkaisevan tärkeää huoltosuhteen näkökulmasta. Vaikka maahanmuuttajat ovat tarpeen kestävyysvajeen ja työvoimapulan paikkaamiseksi, ensisijaisesti on pyrittävä työllistämään Suomessa jo olevat työnhakijat. Kilpailukyyn turvaamiseksi koulutustasoa on myös nostettava määrätietoisesti.

Toimenpiteet:

- Panostetaan hyvään perhepolitiikkaan.
- Parannetaan työn kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa työllisyyden edistämiseksi.
- Nostetaan väestön koulutustasoa määrätietoisesti kilpailukyyn parantamiseksi.

2.2 Hallittu työperäinen maahanmuutto vahvistaa Suomea

Globalisaation myötä työvoima liikkuu entistä vilkkaammin maiden välillä, ja myös Suomi tarvitsee riittävästi osaajia osaajapulan keskellä. Syntyvyyden vahvistamisen ja työllisyyden parantamisen rinnalla pitkällä aikavälillä hallittu työperäinen maahanmuutto on välttämätöntä.

Työperäisen maahanmuuton on kuitenkin oltava yhteiskunnallisesti kestävä: sen tulee vastata todellisiin työvoimatarpeisiin, turvata reilut työehdot ja vahvistaa hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus pohjaa. Onnistunut työperäinen maahanmuutto tukee elinkeinoelämää, vahvistaa vientimarkkinoita ja tuo uusia kasvumahdollisuuksia. Suomi tarvitsee osaavaa työvoimaa erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa, rakennus alalla sekä teknologi ateollisuudessa. Samalla meidän on varmistettava, että suomalaiset työmarkkinat ovat kilpailukykyinen vaihtoehto myös ulkomaille muuttaneille korkeasti koulutetuille suomalaisosaajille.

Maahanmuuttopolitiikan tulee huomioida talouden suhdanteet ja työllisyystilanne: jos kotimainen työvoima

kohtaa merkittäviä työllistymisvaikeuksia, ulkomaisen työvoiman lisääminen ei ole kestävä. Työperäinen maahanmuutto on mitoitettava niin, että se tukee talouskasvua ja täydentää osaamistarpeita, ei pahenna työttömyyttä.

Työperäisen maahanmuuton edistämiseksi Suomen on oltava houkutteleva vaihtoehto osaajille, joista monet maat kilpailevat. Saatavuusharkinnan keventäminen on perusteltua aloilla, joilla työvoimapula on jatkuvaa ja tunnistettua. Samalla on uudistettava työmarkkinoita. Järjestelmän kehittämisen tavoitteena on myös edistää ulkomaisia investointeja ja uusien yritysten syntymistä. Erityisesti huippuosaajien kohdalla lupaprosessien on oltava nopeita ja ennakoitavia, ja arjen sekä viranomaisasioiden tulee sujua heti Suomeen saavuttaessa. Myös perheen mukana muuton on oltava joustavaa, kun toimeentuloedellytykset täyttyvät.

Työyhteisöjen kansainvälistyminen on myönteinen muutos, joka edellyttää koko henkilöstöltä ja esimiestasolta monikulttuurista osaamista. Kotoutumisen tueksi ei tarvita vain kieli- ja kulttuurikoulutusta maahanmuuttajille, vaan myös työyhteisöjen on opittava toimimaan monimuotoisessa ympäristössä. Tästä hyötyvät työntekijät, asiakkaat ja yhteistyökumppanit. Samaan aikaan kun työperäinen maahanmuutto lisääntyy, on huolehdittava siitä, ettei Suomeen synny uutta halpatyövoimaluokkaa matalapalkka-aloille. Tämä ei ole eettisesti kestävä eikä tue hyvinvointiyhteiskunnan rahoitusta pitkällä aikavälillä.

Yksi työperäiseen maahanmuuttoon liittyvät erityiskysymys liittyy ammattiurheilijoihin. Ulkomaalaislain 1.9.2024 voimaan tulleet muutokset ovat merkittävästi vaikeuttaneet EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tulevien ammattiurheilijoiden ja valmentajien rekrytointia Suomeen. Aiemmin he saattoivat työskennellä kutsun tai sopimuksen perusteella 90 päivää ilman oleskelulupaa ja hakea lupaa Suomessa oleskelun aikana, mikä mahdollisti joustavat järjestelyt koeajojen ja siirtojen yhteydessä. Uuden lain mukaan oleskelulupa on haettava ennen Suomeen saapumista hakijan laillisesta oleskelumaasta, ja hakemukseen liittyvä tunnistautuminen sekä lupakortin toimitus aiheuttavat merkittäviä viiveitä ja kustannuksia. Tämä heikentää seurojen kykyä reagoida nopeasti pelaajatarpeisiin, vaikeuttaa siirtojen toteuttamista siirtoikkunoiden aikapaineessa ja heikentää suomalaisseurojen kansainvälistä kilpailukykyä.

Toimenpiteet:

- Lupaprosessien sujuvoittaminen: Nopeutetaan ja ennakoidaan erityisesti huippuosaajien ja kasvualojen lupaprosesseja.
- Kehitetään Suomea aktiivisesti osaajille kilpailukykyisenä kohteena.
- Estetään halpatyövoiman synty matalapalkka-aloille: valvonta, työehdot ja palkkatason seuranta.
- Työllistetään ensisijaisesti Suomessa jo asuvat työnhakijat
- Edistetään kotoutumista työyhteisöissä esimerkiksi tukemalla kieli- ja kulttuurikoulutusta osana työpaikkojen perehdytysprosesseja.
- Pätevöitymisen ja tutkintojen tunnustamisen nopeuttaminen säännellyissä ammateissa.
- Selvitetään pisteytysjärjestelmän käyttöä Suomessa ja hyödynnetään soveltuessaan osana prosessia.
- Sujuvoitetaan ulkomaalaisten ammattiurheilijoiden oleskelulupaprosessia vastaamaan alan erityispiirteitä.

2.3 Kansainväliset opiskelijat

Ulkomaalaisten opiskelijoiden määrä on kasvanut viime vuosina merkittävästi, ja maassamme opiskelee jo yli 100 000 kansainvälistä opiskelijaa. Laadukas koulutus ja turvallinen yhteiskunta houkuttelevat. Pelkkä maahan saapuminen ei kuitenkaan riitä, vaan tavoitteena tulee olla, että opiskelijat myös työllistyvät ja kotoutuvat Suomeen. Kansainväliset opiskelijat ovat tärkeä voimavara Suomelle, jos heillä on edellytykset ja mahdolli-

suudet rakentaa elämäänsä täällä. Ulkomaalaisten opiskelijoiden tulisi painottua aloille, joilla Suomessa on työvoimapula tai aloille, joilla asiantuntijaosaamista Suomessa tarvitaan.

Kansainvälisten opiskelijoiden integraatio jää usein pinnalliseksi ja kielitaidon puute on keskeinen este työelämään siirtymiselle. Englanninkieliset ohjelmat eivät riittävästi tue suomen kielen oppimista, ja sosiaalisten verkostojen muodostuminen kantaväestön kanssa on haastavaa. Tämä heikentää työllistymismahdollisuuksia ja johtaa usein siihen, että opiskelijat muuttavat pois valmistumisen jälkeen. Vaatimus kielitaidosta tulee näkyä sekä koulutuksen hakuedellytyksissä, että sisällössä. Tietyillä aloilla, kuten sote-alalla, riittävän suomen kielen taso on välttämätön turvallisen ja luotettavan hoitosuhteen varmistamiseksi.

Hiljattain paljastui, että ulkomaiset koulutusagentit markkinoivat Suomea harhaanjohtavasti lupaamalla helppoa työllistymistä ja hyviä tuloja, vaikka opiskelija ei osaisi edes suomea. Monet ulkomaalaiset opiskelijat ja mahdollisesti mukana tulleet perheenjäsenet ovat ajautuneet köyhyYTEEN ja leipäjonoihin. Harhaanjohtavaan markkinointiin on puututtava tehokkaasti ja myös korkeakoulujen on varmistuttava, että yhteistyötahojen toimintatavat ovat kestäviä.

Toimenpiteet:

- Sisällytetään suomen kielen opintoja systemaattisesti englanninkielisiin tutkinto-ohjelmiin.
- Tarjotaan saavutettavia kielikursseja myös opiskelijoiden perheenjäsenille.
- Tuetaan työllistymistä jo opintojen aikana luomalla korkeakoulujen ja yritysten välille vahvempia harjoittelu- ja mentorointiohjelmia kansainvälisille opiskelijoille.
- Edistetään opiskelijoiden osallistumista paikallisiin yhteisöihin, harrastuksiin ja vapaaehtoistoimintaan.
- Seurataan ja arvioidaan opiskelijaperusteisen maahanmuuton vaikutuksia.
- Varmistetaan, että opiskelijoiden toimeentuloedellytykset ovat realistiset ja koulutuksen laatu vastaa odotuksia.
- Opiskelijoita on kannustettava jäämään Suomeen töihin myöntämällä valmistuneille opiskelijoille automaattisesti työlupa.
- Puututaan yhdessä korkeakoulujen kanssa koulutusagenttien harhaanjohtavaan markkinointiin.

2.4 Hyvällä pakolaispolitiikalla tuetaan kaikkein heikoimpia

Panostetaan kiintiöpakolaisjärjestelmään

Kristillisdemokraatit haluavat vahvistaa Suomen roolia konfliktien ratkaisijana ja rauhanrakentajana. Pakolaisuuden ja muiden globaalien kriisien ennaltaehkäisy edellyttää, että apu kohdistetaan lähtömaihin ja kriisi-alueiden lähiseuduille kehitysyhteistyön, kriisinhallinnan ja demokratiakasvatuksen keinoin. Pysyvä rauha ja demokraattisten rakenteiden vahvistaminen ovat ainoita kestäviä ratkaisuja pakolaisongelmaan.

Kannatamme kiintiöpakolaisjärjestelmän vahvistamista kaikilla tasoilla: kunnissa, Suomessa, Euroopassa ja kansainvälisesti. Järjestelmä mahdollistaa avun kohdentamisen kaikkein suurimmassa hädässä oleville, erityisesti niille, joilla ei ole mahdollisuutta turvautua tavanomaisiin turvapaikanhakureitteihin. Kiintiöpakolaiset otetaan suoraan pakolaisleireiltä, usein kokonaisina perheinä. Heidän avuntarpeensa ja taustansa voidaan selvittää ennen Suomeen saapumista, mikä tekee maahantulosta turvallista ja vähentää ihmisalakuuljetuksen riskiä. Emme kuitenkaan aseta kiintiöpakolaisille tiettyä vuosittaista tavoitemäärää, vaan määrää arvioidaan kokonaisuutena huomioiden muun muassa toissijaisen suojelun perusteella Suomeen saapuvien määrä.

Monilla kriisialueilla kristityt ja muut uskonnolliset vähemmistöt ovat erityisen haavoittuvassa asemassa ja kohtaavat usein syrjintää jo pyrkiessään pakolaisleireille sekä leirien sisällä. Syrjintä voi liittyä siihen, että avustustyöntekijät ja paikalliset toimijat edustavat alueen valtauskontoa, mikä voi vaikuttaa avun jakautumiseen ja turvallisuuteen. Uskonnonvapauden puute ei rajoitu vain kriisialueiden yhteiskuntiin, vaan se voi heijastua myös pakolaisleirien arkeen. Kiintiöpakolaisjärjestelmän kautta onkin otettava vastaan nykyistä enemmän kristittyjä. Heillä on usein hyvät edellytykset kotoutua suomalaiseen yhteiskuntaan muun muassa seurakuntien tarjoamien yhteisöjen ja tukiverkostojen ansiosta. Suomen tulee seurata, ettei kiintiöpakolaisten valinnassa kristittyjä syrjitä määriteltäessä, ketkä ovat eniten uudelleensijoittamisen tarpeessa.

Tehokas turvapaikkajärjestelmä on hakijan ja yhteiskunnan etu

Turvapaikka myönnetään henkilölle, jolla on perusteltu syy pelätä vainoa kotimaassaan esimerkiksi uskonnon, rodun, kansallisuuden, yhteiskunnallisen ryhmän tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Jos pakolaisaseman edellytykset eivät täyty, hakija voi saada oleskeluluvan toissijaisen suojelun perusteella. Toissijainen suojelu myönnetään esimerkiksi silloin, kun hakijaa uhkaa kuolemanrangaistus, kidutus, epäinhimillinen kohtelu tai vakava henkilökohtainen vaara aseellisen selkkauksen vuoksi.

Turvapaikkamenettelyn tulee olla yksilöllinen, oikeudenmukainen ja perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittava, mutta samalla tehokas ja nopea. Perusteettomat hakemukset on tunnistettava ja haavoittuvassa asemassa olevat huomioitava erityisesti. Kotoutumista tulee edistää jo vastaanottovaiheessa ja kuntasijoituksia nopeuttava.

Toimiva ja ennakoiva maahanmuuttopolitiikka on keskeinen keino ehkäistä paperittomien määrän kasvua. Paperittomassa asemassa olevat henkilöt ovat usein yhteiskunnassa kaikkein heikoimmassa ja turvattomimmassa tilanteessa, mikä lisää riskiä syrjäytymiseen ja hyväksikäyttöön. Siksi maahanmuuttopolitiikan tulee olla selkeää, oikeudenmukaista ja hallittua, jotta ihmiset eivät jää järjestelmän ulkopuolelle. Myöskään yhteiskunnallisilla päätöksillä ei tule luoda olosuhteita, jotka johtavat paperittomuuden lisääntymiseen, vaan niiden tulee tukea laillisia ja kestäviä ratkaisuja.

Hallituksessa olemme tehostaneet prosessia ja yhdenmukaistaneet käytäntöjä muiden Pohjoismaiden mukaisiksi. Tähän kuuluvat muun muassa prosessin nopeuttaminen, perusteettomien hakemusten karsiminen, palautusten nopeuttaminen sekä määräaikaisten oleskelulupien käyttö tapauskohtaisine arviointeineen. Nykyään on myös mahdollista hylätä hakemus rajalla poikkeustilanteissa, esimerkiksi Venäjän kautta tapahtuvan saapumisen yhteydessä, jotta välineellistettyä maahanmuuttoa voidaan ehkäistä.

Viime aikoina Euroopan maista muun muassa Tanska ja Iso-Britannia ovat kiristäneet huomattavasti maahanmuuttopolitiikkaansa.

Toimenpiteet:

- Vahvistetaan Suomen roolia rauhanrakentajana suuntaamalla apua konfliktien lähtömaihin ja niiden lähi-alueille kehitysyhteistyön, kriisinhallinnan ja demokratiatuen keinoin.
- Tuetaan naisten ja nuorten asemaa yhteiskunnassa, sillä heidän mahdollisuutensa vaikuttavat suoraan yhteisöjen vakauteen.
- Painotetaan kiintiöpakolaisjärjestelmää, jotta apu kohdistuu kaikkein suurimmassa hädässä oleville
- Lisätään kiintiöpakolaisten vastaanottoa erityisesti kristittyjen ja muiden uskonnollisten vähemmistöjen osalta.
- Parannetaan viranomaisten mahdollisuuksia tunnistaa väärennettyjä asiakirjoja kansainvälisellä yhteistyöllä.

2.5 Perhe mukana muutossa

Perhe on keskeinen osa kotoutumista ja hyvinvointia. Perhe-elämän suoja on yleismaailmallinen ihmisoikeus, ja sen turvaaminen vahvistaa kotoutumista ja yhteiskunnan vakautta. Samalla on huolehdittava siitä, että järjestelmä on kestävä ja väärinkäytökset estetään.

Perheen yhdistäminen on oleskelulupa, joka mahdollistaa ennen maahantuloa muodostetun perheen yhdistämisen ja alaikäisten lasten pääsyn vanhempiensa luo. Pääsääntönä on elatusedellytys: Suomessa asuvan on kyettävä elättämään perheensä ilman toimeentulotukea. Poikkeus koskee turvapaikan tai toissijaisen suojelun saaneita, jos hakemus tehdään kolmen kuukauden sisällä, silloin elatusedellytystä ei vaadita.

Työperäisessä maahanmuutossa perheen lupaprosessit on hoidettava sujuvasti samassa yhteydessä työntekijän luvan kanssa. Perheen mukana muuttaminen ja siihen liittyvän prosessin sujuvuus on ratkaiseva tekijä, kun Suomi kilpailee kansainvälisistä osaajista.

Vuoden 2022 lakiuudistus helpotti ulkomaalaisten opiskelijoiden maahantuloa ja oleskelua Suomessa sekä kevensi perheenjäsenten mukana muuttamiseen liittyviä ehtoja. Tämä on lisännyt opiskelijoiden mukana muuttavien perheiden määrää merkittävästi. Samalla myös opiskelijaperheiden toimeentulo-ongelmat ovat lisääntyneet. Järjestelmän uskottavuuden turvaamiseksi opiskelijoiden on pystyttävä aidosti elättämään itsensä ja perheensä, eikä Suomeen saa houkutella opiskelijoita katteettomilla lupauksilla, kuten luvussa 2.3 todettiin.

Toimenpiteet:

- Käsitellään työperäisten maahanmuuttajien perheen luvat sujuvasti yhdessä työntekijän luvan kanssa.
- Edellytetään, että Suomeen tulevilla opiskelijoilla on riittävät taloudelliset edellytykset perheen elättämiseen.
- Vahvistetaan kotoutumista tukevia palveluja perheille jo varhaisessa vaiheessa.
- Kehitetään oppilaitosten menettelyä opiskelijan kielitaidon hyväksymiseksi riittävän kielitaidon varmistamiseksi.

3. MAAHANMUUTON LIEVEILMIÖT JA NIIDEN TORJUNTA

Maahanmuutosta aiheutuvia lieveilmiöitä on ennaltaehkäistävä ja torjuttava tehokkaasti, sillä ne heikentävät yhteiskunnan turvallisuutta ja luottamusta viranomaisiin. Tällaisia ilmiöitä ovat muun muassa ihmiskauppa, harmaa talous, rikollisuus, radikalisoituminen sekä epäonnistunut kotoutuminen, joka voi johtaa konflikteihin eri kansanryhmien välillä. Uusia haasteita ovat muun muassa nuorisojengien muodostuminen, asuinalueiden segregaaion kasvu sekä sosiaalisen median kautta tapahtuva rikolliseen toimintaan rekrytointi.

Turvattomuuden lisääntyminen ja kantaväestön kokemukset epäoikeudenmukaisesta kohtelusta voivat puolestaan ruokkia kielteisiä reaktioita ja polarisaatiota. Tämän vuoksi maahanmuuton hallittavuus on ensisijainen keino torjua kielteisiä seurauksia. Se edellyttää riittävää raja- ja ulkomaalaisvalvontaa sekä tehokkaita menetelmiä ilman laillista oleskeluoikeutta olevien henkilöiden poistamiseksi maasta. Turvallisuusviranomaisilla on oltava riittävät resurssit ja lailliset toimivaltuudet torjua lieveilmiöitä, ja niihin on puututtava riittävän ajoissa ja ennakoivasti. Hallittu maahanmuutto ja onnistunut kotoutuminen ovat paras keino ehkäistä näitä ongelmia.

3.1 Rikollisuus ja radikalisoituminen

Jengiytyminen on ollut viime vuosina kasvava ilmiö Suomessa. Vaikka Suomi ei ole vielä samassa tilanteessa kuin esimerkiksi Ruotsi, viranomaiset ovat varoittaneet kehityksestä, jossa rikolliset nuorisoryhmät järjestäytyvät ja alkavat muistuttaa jengejä väkivaltarikollisuuden, huumekaupan ja ryöstöjen kautta. Maahanmuuttajataustaiset nuoret ovat jengeissä ylliedustettuina, ja useissa tapauksissa jäsenet ovat toisen polven maahanmuuttajia, eli Suomessa syntyneitä, joiden vanhemmat ovat tulleet maahan muualta.

Erityinen huoli liittyy alle 15-vuotiaiden väkivaltarikollisuuden kasvuun. Lakiuudistuksia ongelman torjumiseksi on tällä hallituskaudella tehty, ja myös lastensuojelulain uudistuksella vahvistetaan keinovalikoimaa, jolla voidaan puuttua ajoissa nuorten rikolliseen käyttäytymiseen. Ennaltaehkäisy on kuitenkin kustannustehokkain ja inhimillisin keino.

Erityisesti nuoret miehet tietyistä maahanmuuttajaryhmistä ovat ylliedustettuja väkivalta- ja seksuaalirikoksissa suhteessa väestöosuuteensa. Tilastollinen tarkastelu vaatii kuitenkin aina kontekstia ja varovaisuutta yleistyksissä. Sosioekonomiset tekijät, kuten työttömyys, koulutuksen puute, kielivaikeudet ja syrjäytyminen, selittävät osan rikostilastojen ylliedustuksesta.

Myös radikalisoitumisen torjunta on jatkuva tehtävä, joka vaatii pitkäjänteisiä toimia. Radikalisoituneet nuoret voivat tulla usein hyvinkin maltillisista perheistä. Vierastaistelijoina lähteneet ovat useimmiten hyvin suomea puhuvia, täällä syntyneitä Suomen kansalaisia, 2. tai 3. polven maahanmuuttajia ja ulkoisesti maahamme integroituneita. Lähteminen on usein tullut yllätyksenä lähipiirille. Radikalisoitumisen ehkäisyssä keskeistä on syrjäytymisen torjunta tehokkailla kotouttamistoimenpiteillä, turvallisten aikuisten läsnäolon lisääminen nuorten arjessa sekä uskonnon vaikutuksen tunnistaminen radikalisoitumisprosessissa.

Suurmoskeijahankkeisiin liittyy riskejä radikalisoitumisesta, eikä yhteiskunnan tule tukea käytäntöjä, jotka vaikeuttavat integraatiota demokraattiseen yhteiskuntaan. Ruotsissa ilmeni myös hiljattain, että tunnustukselliset yksityiset koulut olivat opettaneet kouluissa ääri-islamia. Tämän tyyppisille ilmiöille emme saa Suomessakaan olla sinisilmäisiä.

Toimenpiteet:

- Turvapaikanhakijoiden valistamista Suomen lainsäädännöstä ja toimintatavoista on edelleen lisättävä.
- Tehostetaan viranomaisyhteistyötä ja kolmannen sektorin kanssa tehtävää yhteistyötä jengiytymisen estämiseksi.
- Seurataan jengiytymiseen puuttuvien lakimuutosten vaikutuksia ja tehdään tarvittavia muutoksia.
- Puututaan erityisesti alle 15-vuotiaiden tekemiin rikoksiin.
- Suurmoskeijan rakentamista ei tueta yhteiskunnallisin toimin.

3.2 Maastapoistaminen, maahantulokielto ja karkotus

Hallitu maahanmuuttopolitiikka edellyttää, että kielteisen oleskelulupapäätöksen saaneet henkilöt poistetaan maasta joko vapaaehtoisesti tai tarvittaessa pakkotoimin. Vapaaehtoinen paluu säilyy ensisijaisena vaihtoehtona, mutta mikäli se ei ole mahdollista, hyväksytään pakkopalautukset ja tarvittaessa säilöönotto. Säilöönotto on viimesijainen keino, jota käytetään vain, jos maastapoistamista ei voida muutoin turvata.

Kantaväestön oikeuksien suojaamiseksi ja maahanmuuton hyväksyttävyyden turvaamiseksi rikoksiin syyllistyneet turvapaikanhakijat ja oleskeluluvan saaneet henkilöt on poistettava maasta mahdollisimman ripeästi. Karkotusten oikeusprosesseja on nopeutettava. Rikoksesta tuomitun henkilön karkotus voidaan panna täytäntöön, vaikka valitus ylempään oikeusasteeseen olisi vielä kesken, mikäli turvallisuusnäkökohdat sitä edellyttävät.

Hiljattain voimaan tulleen uudistuksen myötä maahantulokielto voidaan nyt määrätä myös henkilölle, joka oleskelee Suomen ulkopuolella. Tämä koskee tilanteita, joissa henkilö vaarantaa yleisen järjestyksen, turvallisuuden tai kansallisen turvallisuuden. Muutos korjaa aiemman lainsäädännön puutteen, jossa maahantulokielto oli mahdollista vain Suomessa oleskelevalle henkilölle.

3.3 Ihmiskaupan ja työperäisen hyväksikäytön torjunta ja uhrien auttaminen

Suomessa tehdään laaja-alaista ja poikkihallinnollista työtä ihmiskaupan torjumiseksi, mutta haasteita ja kehittämistarpeita on edelleen. Suomalainen erityispiirre on viranomaisten vahva rooli uhrien auttamisessa, kun monissa muissa maissa vastuu on pääosin kansalaisjärjestöillä. Viranomaistoiminnan etuna on kokonaisvaltainen tuki ja uhrin turvallisuuden varmistaminen rikostutkinnan rinnalla. Järjestöjen vahvuus puolestaan on matala kynnyks. Ne tavoittavat henkilöitä, joita viranomaiset eivät muuten tavoittaisi.

Ihmiskaupan torjumiseksi tarvitaan harmaan talouden vastaisia toimia ja tehokasta valvontaa. Tällä hetkellä paritusrikosten rangaistus on liian pieni ja määrättyjen rangaistusten tuoma riski erittäin pieni verrattuna rikoksesta saatavaan hyötyyn. Rangaistusten täytyy vastata rikoksen vakavuutta sekä huomioida rikoksen paljastamisesta koituva uhka rikoksen uhrille.

Työperäisessä maahanmuutossa on paljastunut systeemistä hyväksikäyttöä, kuten alipalkkausta, työaika-rikkoja ja huonoja asumisololoja. Erityisesti matalapalkka-aloilla (esim. ravintolat, siivous, rakennusala) ongelmat ovat kasvaneet. Tällä kaudella hallitus on käynnistänyt laajan toimenpideohjelman, joka sisältää lainsäädäntöuudistuksia, viranomaisyhteistyön lisäämistä ja valvonnan tehostamista.

Lisäksi ihmiskaupan uhrien asemaa on vahvistettava myös rikosprosessin ulkopuolella. Uhrin oikeus saada tukea ei saa olla riippuvainen rikoksen selvittämisestä tai rikosoikeudellisesta menettelystä. Tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä sosiaali- ja terveystieteiden, järjestöjen ja viranomaisten välillä, jotta uhrin toipuminen ja turvallisuus voidaan turvata kokonaisvaltaisesti.

Ulkomaalaistaustaisten yritysten tulee kilpailla maassamme samoilla ehdoilla kuin kantasuomalaisten yritykset. Viranomaisvalvontaa on lisättävä ja valvontakeinoja ajantasaistettava osana harmaan talouden torjuntaa. Valtioneuvoston hyväksymän harmaan talouden torjuntaohjelman (2024–2027) mukaan viranomaisten yhteistyötä ja valvontakykyä kehitetään erityisesti työvoimavaltaisilla aloilla, joilla esiintyy riskejä työntekijöiden hyväksikäytöstä.

Toimenpiteet:

- Luodaan selkeät toimintamallit viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen välille uhrien auttamisessa ja lisätään yhteistyötä
- Turvataan sosiaali- ja terveystieteiden avustukset ihmiskaupan uhreja auttaville järjestöille.
- Edistetään moniammatillisia palveluketjuja (sosiaali- ja terveystieteiden, poliisi, järjestöt) uhrin toipumisen ja turvallisuuden turvaamiseksi.

- Kiristetään paritusrikosten rangaistuksia merkittävästi ja kriminalisoidaan seksin ostaminen.
- Vahvistetaan viranomaisten osaamista ihmiskaupan ja työperäisen hyväksikäytön tunnistamisessa.
- Tehostetaan alipalkkaukseen puuttumista.

4. MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTUMINEN

4.1 Aktiivista kotoutumista

Nopea kotoutuminen palvelee sekä maahanmuuttajan että yhteiskunnan ja Suomen taloudellista etua. Uusi kotoutumislaki (KOTO24) astui voimaan 1.1.2025 samanaikaisesti TE-uudistuksen kanssa. Uudistus siirsi kokonaisvastuun kotoutumisen edistämisestä kunnille, mikä korostaa paikallisyhteisöjen merkitystä maahanmuuttajien kotouttamisessa. Muutos edellyttää tiivistä yhteistyötä kuntien, viranomaisten, järjestöjen ja yritysten välillä, jotta kotouttamistoimet ovat tehokkaita ja vaikuttavia.

Onnistunut kotoutuminen on keskeinen osa toimivaa maahanmuuttopolitiikkaa. Kotoutuminen edellyttää molemminpuolista sitoutumista. Maahanmuuttajilta vaaditaan valmiutta omaksua suomalaisen yhteiskunnan perusarvot, noudattaa lakeja ja osallistua yhteiskunnan rakentamiseen. Yhteiskunnan puolestaan on tarjottava toimivat väylät kielen oppimiseen, työllistymiseen ja osallisuuteen. Kotoutumisen onnistuminen edellyttää, että maahanmuuttajat pääsevät osaksi paikallisia yhteisöjä.

Työ- ja opiskeluperusteisesti Suomeen muuttaneilla on usein vahvemmat lähtökohdat kotoutumiselle. Työ- ja opiskelupaikka luo arjen rytmin ja tarjoaa yhteisön, jonka kautta yhteiskuntaan pääsee sisälle. Kotoutumisen suurimmat haasteet liittyvät kansainvälistä suojelua saaviin sekä perheenyhdistämisen kautta maahan tullessiin. Heillä on riski syrjäytyä ja eristäytyä kantaväestöstä omaksi alakulttuurikseen. Heidän osalta kotouttaminen on aloitettava heti maahan saapumisen jälkeen velvoittavana kieli- ja kulttuurikoulutuksena.

KOTO24-lain mukaan kotoutumispalvelut on järjestettävä myös niille, jotka eivät vielä ole saaneet oleskelulupaa, mikä korostaa varhaisen kotouttamisen merkitystä. Yhteiskuntaorientaatio tarjoaa järjestelmällisen koulutuksen turvapaikahakijoille suomalaisesta yhteiskunnasta.

Kansalaisjärjestöillä on keskeinen rooli erityisesti kielenopetuksessa ja sosiaalisessa kotouttamisessa. Etäopetus ja teknologian hyödyntäminen voivat laajentaa oppimismahdollisuuksia. Seurakunnat ja järjestöt voivat koordinoita vuorovaikutusta kantasuomalaisten ja turvapaikanhakijoiden välillä esimerkiksi tukihenkilötoiminnan ja harrastuspiirien kautta. Lasten ja nuorten kotouttamisessa korostuvat koulunkäynnin tukeminen, kielikoulutus ja mahdollisuus osallistua harrastuksiin, jotka edistävät sosiaalista integroitumista.

Suomen tai ruotsin kielen oppiminen on ensiarvoisen tärkeää onnistuneen kotoutumisen kannalta, sillä kielitaito on avain koulutukseen, työhön, palveluihin ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Kristillisdemokraatit ehdottavat kotihoidontuen kytkemistä kotoutumista edistäviin toimiin, jotta tuesta ei muodostuisi kannustinloukkua. Tuen ehtona voisi olla esimerkiksi äitien osallistuminen kielikoulutukseen tai työharjoitteluun, ja lasten vähintään puolipäiväinen varhaiskasvatus. Kyse ei olisi pakosta, vaan tuen kohdentamisesta niin, että se tukee perheitä ja ehkäisee syrjäytymistä. Maahanmuuttajanaiset ovat erityisen tärkeä ryhmä kotoutumisen kannalta. Äitien kielitaidolla on ratkaiseva merkitys, sillä se tukee lasten oppimista, vahvistaa kotoutumista ja avaa väyliä työelämään.

Toimenpiteet:

- Vahvistetaan kansalaisyhteiskunnan roolia kotouttamisessa ja kielen opetuksessa.
- Vahvistetaan erityisesti kotiäitien mahdollisuuksia osallistua kotouttamiskoulutuksiin sekä kotouttavaan harrastustoimintaan.
- Aloitetaan turvapaikanhakijoiden ja muiden maahanmuuttajien kotouttaminen velvoittavana heti täysipainoisesti maahan saapumisen jälkeen. Myös osaaminen kartoitetaan.
- Aktivoidaan turvapaikanhakijoita kotouttavalla työtoiminnalla.
- Kytetään kotihoidontuki kotoutumista vahvistaviin toimiin, ja ns. Norjan mallin mukaisesti rajataan kotihoidon tukea kotoutumisen alkuvaiheessa estämään syrjäytymistä kotouttamistoimista.

4.2 Koulutus ja työllistyminen ovat kotouttamisen ytimessä

Varhaisilla kielellisillä valmiuksilla on ratkaiseva merkitys lasten myöhemmälle koulupolulle ja osallisuudelle suomalaisessa yhteiskunnassa. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen rooli suomen kielen oppimisen tukemisessa on keskeinen. Valmistavaa esiopetusta eli kielellisten valmiuksien vahvistamista tulisi lisätä jo ennen perusopetukseen siirtymistä, sillä se on erityisen tärkeää niiden lasten osalta, joiden kotona ei puhuta suomen kieltä. Suomen kielen tukemista esiopetuksessa olisi perusteltua vahvistaa lisäämällä opetukseen kaksi viikkotuntia. Lisäksi suomi toisena kielenä (S2) -opetuksen merkitys varhaiskasvatuksessa tulisi tunnistaa ja säätää lakisääteiseksi. Myös varhaiskasvatukseen osallistumisasteen kasvattaminen on tärkeää, sillä varhainen osallistuminen tukee merkittävästi suomen kielen oppimista.

Vieraskielisten oppilaiden osuus perusopetuksessa kasvaa nopeasti, ja heidän keskittymisensä tietyille alueille luo eriytyneitä kouluympäristöjä. Suurten kaupunkien lähiökouluissa oppilaita, joilla on suomi toisena kielenä (S2), on korkeimmillaan jopa 80 prosenttia oppilaista. Toisaalta on kouluja, joissa ei ole yhtään S2-oppilasta ja isossa osaa kouluista S2-oppilaita on alle 10 prosenttia. Vieraskieliset oppilaat keskittyvät siis alueellisesti voimakkaasti.

Perusopetus on avainasemassa maahanmuuttajataustaisten oppilaiden integroitumisessa suomalaiseen yhteiskuntaan. Koulutusjärjestelmä, joka huomioi oppilaiden erilaiset taustat ja tarpeet, on tehokkain keino edistää kotoutumista. Oppilaiden lähtökohdat vaihtelevat maahantulon iän, lähtömaan koulutuksen ja sosioekonomisen aseman mukaan.

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden osaaminen jää usein kantaväestöä heikommaksi, erityisesti lukutaidossa ja matematiikassa. Kielitaidon nopea oppiminen ja oman äidinkielen tukeminen ovat ratkaisevia osallisuuden ja identiteetin kannalta. Valmistavan opetuksen opettajalle ei ole valtakunnallisesti määriteltyä erityistä kelpoisuusvaatimusta, mutta opettajan riittävä osaaminen valmistavaan opetukseen on varmistettava. Tällä hetkellä uudistetaan perusopetuksen valmistavan opetuksen sekä suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärin (S2) opetussuunnitelmien perusteita. Tavoitteena on tukea maahanmuuttajataustaisten oppilaiden suomen tai ruotsin kielen taidon kehittymistä.

Kotoutumista tukevat myös läksykerhot, joissa kolmas sektori voi olla aktiivinen toimija. Nuorten maahanmuuttajien kotoutuminen on erityisen haastavaa, jos aiempaa koulutusta ei ole, sillä oppivelvollisuusikä täyttyy nopeasti eikä peruskoulua ehditä suorittaa. Aikuisille suunnattu perusopetus hyödyttää muun muassa nuoria että kotona lapsiaan hoitavia äitejä.

Vapaan sivistystyön toimijat ja kansanopistot tarjoavatkin joustavia perusopetuskokonaisuuksia näille ryhmille. Oppilaitosten ei tule kuitenkaan hyväksyä opiskelijoita puutteellisella kielitaidolla. Ammatilliseen koulutukseen

valmistavaa opetusta ja oppisopimuskoulutusta on kehitettävä, esimerkiksi porrastamalla palkka osaamisen karttumisen mukaan. Lisäksi korkeasti koulutettujen turvapaikanhakijoiden osaaminen on pyrittävä hyödyntämään nykyistä paremmin.

Maahanmuuttajien työllistymiseen on panostettava, sillä heidän työttömyysasteensa on kantaväestöä korkeampi. Maahanmuuttajan kotouttamisen päämäärä on täysipainoinen osallisuus yhteiskuntaan. Siihen sisältyy osaamis- ja koulutustason mukainen osallistuminen työelämään joko yrittäjänä tai työntekijänä. On tärkeää, että ulkomailla hankittu koulutus hyödynnetään yhteiskunnassamme.

Koulutus on tärkein reitti työelämään, mutta tarvitaan myös erilaisia kannusteita, jotta työhön pääsyn ja siinä menestymisen esteitä voidaan purkaa. Esimerkiksi työkokeilut ovat hyvä keino perehdyttää suomalaisen työelämään.

Kannustamme maahanmuuttajia myös yrittäjyyteen. Maahanmuuttajien perustamat yritykset ja ulkomaiset investoinnit rikastuttavat suomalaista elinkeinoelämää ja tuovat maahan uutta kasvupotentiaalia.

Turvapaikanhakijan työnsaantia voi vaikeuttaa puuttuva henkilöllisyystodistus, mikä vaikuttaa myös pankkiasiointiin. Palkkatilin avaaminen ei välttämättä onnistu, ja vastaavia ongelmia kohtaavat myös oleskeluluvan saaneet henkilöt. Näiden haasteiden ratkaisemiseksi on jatkettava neuvotteluja pankkisektorin kanssa.

Toimenpiteet:

- Valmistavaa esiopetusta vahvistetaan lisäämällä suomen kielen opetusta kahdella viikkotunnilla, säätämällä S2-opetus varhaiskasvatuksessa lakisääteiseksi ja kasvattamalla varhaiskasvatukseen osallistumisastetta.
- Varmistetaan perusopetuksen valmistavan opetuksen opettajalle riittävä osaaminen.
- Tuetaan maahanmuuttajalasten koulunkäyntiä esimerkiksi läksykerhoilla.
- Luodaan kotiaideille ja oppivelvollisuusiän ylittäneille nuorille lisää mahdollisuuksia suorittaa peruskoulu nopeutetusti.
- Toteutetaan ”kisälli-tes”, jossa oppisopimuskoulutuksen ajalta maksettava palkka porrastetaan niin, että se nousee opintojen kertymisen myötä.
- Parannetaan menettelyä, joilla oppilaitokset varmistuvat opiskelijan riittävästä kielitaidosta.
- Tuetaan kielitaidon kehittämistä työelämässä ja lisätään työkokeiluja.
- Luodaan polkuja yrittäjyyteen ja tarjotaan yrittäjyyskoulutusta.
- Hyödynnetään yrityskummitoimintaa yrittäjyyttä aloittelevien maahanmuuttajien tukemisessa.
- Tuetaan työnantaja tarjoamaan kielikoulutusta työntekijöilleen myös suorittavassa työssä.

4.3 Suomalaisen kulttuurin merkitys ja uskontojen vuoropuhelu

Suomalaisen kulttuurin perusta on kristillinen näkemys jokaisen ihmisen yhtäläisestä arvosta. Rasismi sen sijaan kieltää tämän arvon ja vaikeuttaa kotoutumista. Maahanmuutosta on voitava kuitenkin keskustella avoimesti ja rakentavasti ilman leimaamista, sillä asiallinen kritiikki ei ole rasismia. Ongelmien vaientaminen vain lisää epäluottamusta ja polarisaatiota.

Vapaa ja rehellinen keskustelu on edellytys kestäväälle maahanmuuttopolitiikalle. Uskonnollisen monimuotoisuuden lisääntyminen ei saa johtaa kristillisten perinteiden, kuten joulukuvaelman tai suvivirren, poistamiseen kouluista. Kristillisen kulttuuriperinnön säilyttäminen on tärkeää: koulujen ja seurakuntien yhteistyötä tulee jatkaa konserttien, hartauksien ja jumalanpalvelusten muodossa sekä tarjota tiloja oppilaiden rukouspiireille.

Myös varhaiskasvatuksessa on vahvistettava kristillistä kulttuuriperintöä ja uskontokasvatusta.

Oman uskonnon opetusta ei tule vähentää, sillä uskonnollinen lukutaito on olennainen osa sivistystä. Monikulttuurisuus ei tarkoita uskonnon neutraalia julkisivua, vaan tilaa eri vakaumuksille. Suomessa on pitkät perinteet rauhanomaisesta rinnakkaiselosta, ja perustuslaki turvaa uskonnonvapauden sekä oikeuden vaihtaa uskontoa. Viranomaisia ja vastaanottokeskuksia on muistutettava, että turvapaikanhakijoilla on oikeus tutustua kristinuskoon ja osallistua sen tilaisuuksiin.

Islamin uskonnon opetuksen opettajilta tulee vaatia pätevyyttä. Koulutuksen avulla voidaan vahvistaa muslimi-nuorten yhteiskuntataitoja, edistää integraatiota, sovittaa yhteen islam ja demokratia, tukea maltillista tulkintaa ja ehkäistä radikalisoitumista. Muslimiyhteisön kanssa on käytävä avointa vuoropuhelua, jotta myös uskonnol-liset perheet kannustavat lapsiaan osallistumaan koulun uskonnonopetukseen.

Toimenpiteet:

- Lisätään kommunikointia muslimi- ja muiden uskonnollisten yhteisöjen kanssa.
- Tuetaan toimia, joilla edistetään muslimien integraatiota demokraattiseen yhteiskuntaan.
- Pidetään esillä ja vahvistetaan myönteistä uskonnonvapautta. Vaalitaan kristillistä kulttuuriperintöä yhteis-kunnassa, erityisesti kouluissa ja varhaiskasvatuksessa.

5. SUOMEN EU-POLITIIKAN PAINOPISTEET MAAHANMUUTOSSA

Hallittu työperäinen maahanmuutto laajemmin koko EU-alueelle on tärkeää työvoiman riittävyyden turvaami-seksi. Erityisasiantuntijoiden työskentelyyn tarkoitettun niin sanotun sinisen kortin toimivuuden seuraamisella ja kehittämisellä varmistetaan EU-alueen houkuttelevuus korkean osaamistason työntekijöiden keskuudessa. Menettelyn pitää mahdollistaa joustavat maahanpääsyn ehdot, perheenyhdistäminen sekä oikeudet ja mahdollisuudet liikkua ja työskennellä jäsenvaltioiden välillä. Kolmansien maiden osaajien löytämiseksi tarvi-taan työnantajien ja työnhakijoiden kohtaamista edistävää yhteiseurooppalainen nettiportaali, jollainen palvelee jo Euroopan sisäisiä työmarkkinoita.

Vaikka maahanmuuttopolitiikka kuuluu jäsenvaltioille, Eurooppa tarvitsee yhteisiin ratkaisuihin perustuvaa järjestelmällistä ja pitkäjänteistä strategiaa hallittuun muuttoliikkeeseen. Vuonna 2015 EU:n epäonnistunut päätöksenteko pakolaistulvan hallinnassa johti hallitsemattomaan kriisiin. Tuosta oppineena Suomen ei pidä enää suostua turvapaikanhakijoiden siirtämiseen EU-jäsenmaasta toiseen. Sen sijaan kiintiöpakolaisia voidaan ottaa vastaan enemmän, kun salakuljetusreittejä pitkin tulevien turvapaikanhakijoiden määrä saadaan merkittävästi vähentymään.

Dublin-sopimus eli Dublin-menettely on ollut EU:n ja Schengen-alueen maiden sopimus, jonka mukaan jo-kainen turvapaikkahakemus käsitellään vain yhdessä maassa. Sopimuksen tarkoituksena on ollut määritellä vastuussa oleva valtio turvapaikkahakemuksen käsittelystä, jotta turvapaikanhakijat eivät voi hakea turvapaik-kaa useista maista. Käytössä olleeseen Dublin-järjestelmään on kuitenkin kohdistunut merkittävää poliittista painetta ja uudistustarpeita ja se onkin tarkoitus korvata EU:n vuonna 2024 hyväksymällä uudella muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksella.

Uusi sopimus tähtää tehokkaampaan ulkorajavalvontaan, nopeampiin turvapaikka- ja palautusmenettelyihin sekä turvapaikanhakijoiden oikeuksien turvaamiseen. Sopimus sisältää kymmenen säädöstä, jotka jäsenvaltioi-

den on pantava täytäntöön kahden vuoden kuluessa. Sopimus luo pakollisen yhteisvastuujärjestelmän, jossa jäsenmaat jakavat vastuuta muuttoliikepaineen alla joko vastaanottamalla turvapaikanhakijoita, tarjoamalla rahoitusta tai tukemalla operatiivisesti esimerkiksi rajavalvontaa. Uudistus tuo käyttöön pakollisen rajamennettelyn, jossa perusteettomat turvapaikkahakemukset käsitellään jo EU:n ulkorajoilla.

Tavoitteena on estää hakijoiden siirtyminen muihin maihin ja torjua ihmissalakuljetusta. Lisäksi otetaan käyttöön seulonta, jossa selvitetään maahantulijoiden taustat ja ohjataan heidät oikeaan menettelyyn. Eurodac-järjestelmä uudistetaan kattavaksi muuttoliikkeen hallinnan työkaluksi. Se mahdollistaa henkilön liikumisen ja oleskelun seuraamisen EU:n alueella, mikä tukee tehokasta valvontaa ja tilannekuvaa. Suomi valmistelee parhaillaan kansallisia lakimuutoksia sopimuksen täytäntöönpanemiseksi. Hallituksen esitykset annetaan eduskunnalle vuoden 2026 alussa, ja lakien on tarkoitus tulla voimaan kesällä 2026.

Haluamme Suomen toimivan aktiivisesti ihmiskaupan torjumiseksi koko EU:n alueella. Rajat ylittävää viranomaisyhteistyötä voidaan kehittää niin ihmiskaupan uhrien tunnistamisessa, ihmiskaupparikosten tutkinassa kuin myös uhrien auttamisessa. EU on globaalisti suurin kehitysyhteistyön rahoittaja. Kehitysyhteistyötä pitää koordinoida nykyistä paremmin jäsenmaiden kesken. Jäsenmaiden ja EU-virastojen yhteistyöllä luotu toimiva kumppanuus lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa on tehokas keino hillitä muuttoliikettä ja ehkäistä ihmissalakuljetusta.

Toimenpiteet:

- Emme kannata turvapaikanhakijoiden yhteisvastuujärjestelmässä automaattista jakomekanismia, joka vain lisää ihmissalakuljetusta.
- Painotetaan kehitysyhteistyössä kriisien ennaltaehkäisyä, maiden omien kehitysedellytysten tukemista ja humanitaarista apua.
- Koordinoidaan kehitysyhteistyötä paremmin jäsenmaiden kesken.
- Kehitetään rajat ylittävää viranomaisyhteistyötä ihmiskaupan uhrien tunnistamisessa ja auttamisessa.
- Tavoitteenamme on koko EU-alueen kattava ja yhdenmukainen ihmiskaupparaportointi, ja ilmiön estäminen.

Ohjelma on hyväksytty puoluehallituksen kokouksessa 25.10.2025.

